

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/105/2017
Identifikačné číslo spisu: 1111244426
Dátum vydania rozhodnutia: 04.07.2018
Meno a priezvisko: Mgr. Dušan Čimo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1111244426.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne B. G. G., trvale bytom v R., T. XX, zastúpenej splnomocnenkyňou FUTEJ & Partners, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Radlinského 2, v mene ktorej koná ako konateľ advokát JUDr. Daniel Futej, CSc., proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Národná banka Slovenska so sídlom v Bratislave, Imricha Karvaša 1, o 16.261,31 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 9C/180/2011, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 15. decembra 2016 sp. zn. 9Co 196/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovanej náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) zhora označeným rozsudkom potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) z 12. januára 2016 č. k. 9C 180/2011 - 202, ktorým došlo k zamietnutiu návrhu žalobkyne na prerušenie konania aj žaloby a k nepriznaniu náhrady trov konania žalovanej. Zároveň rozhodol aj o tom, že žalovaná má právo na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. Potvrdenie rozsudku prvoinštančného súdu odôvodnil jeho vecnou správnosťou majú predovšetkým za to, že súd prvej inštancie dospel k správne mu záveru o neporušení povinností žalovanej pri výkone verejnej moci, resp. o nepreukázaní porušenia takejto povinnosti.

2. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala včas dovolanie žalobkyňa (ďalej aj „dovolaateľka“). Dovoláním napadla tento rozsudok vo výroku, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie a to s návrhom na zrušenie rozsudku odvolacieho súdu v tejto časti a vrátenie mu veci na ďalšie konanie. V dovolaní uviedla, že ho podáva podľa § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. b/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (dnes už i v znení zákona č. 87/2017 Z. z., ďalej len „C. s. p.“ alebo „Civilný sporový poriadok“). Namietala, že bolo porušené jej právo na spravodlivý proces nepreskúmateľnosťou rozsudku odvolacieho súdu, pretože tento neprípustným spôsobom pracoval s doterajšou judikatúrou,

keď jemu vyhovujúcu (vhodnú) citoval a rovnako dôležitú, pre ňu (dovolateľku) priaznivú, zamlčal (nespomenuť ju). Rozhodnutie odvolacieho súdu je podľa nej tiež založené na nesprávnom právnom posúdení veci, na nesprávnych skutkových zisteniach a na neúplnom dokazovaní.

3. Žalovaná navrhla dovolanie žalobkyne odmietnuť, resp. ho zamietnuť, keď podľa jej názoru rozsudok odvolacieho súdu vychádza z náležite zisteného stavu veci aj z jej správneho právneho posúdenia.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C. s. p., ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 427 ods. 1 C. s. p.) a na to oprávnenou osobou, teda stranou, v ktorej neprospech bolo dovolaním napádané rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), riadne zastúpenou tzv. advokátskou obchodnou spoločnosťou [§ 429 ods. 1 C. s. p. a čl. I § 12 ods. 1 písm. e/ a § 15 ods. 1, 2 a 6 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, v znení neskorších zmien a doplnení] pristúpil k skúmaniu splnenia ďalších podmienok dovolacieho konania a predpokladov prípustnosti dovolania.

5. V prvom rade sa zaoberal dovolacím dôvodom uplatneným podľa § 420 písm. f/ C. s. p. Za zmätočnosť vadu v zmysle takéhoto ustanovenia označila dovolateľka nepreskúmateľnosť rozsudku odvolacieho súdu. Podľa názoru najvyššieho súdu ale konanie pred odvolacím súdom takouto vadou postihnuté nebolo. I keď nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok jeho riadneho odôvodnenia je principiálne nesprávnym procesným postupom spôsobilým znemožniť sporovej strane, aby uplatňovala svoje procesné práva v takej miere, že to má za následok porušenie práva na spravodlivý proces, v prejednávanej veci o taký prípad nešlo. Dovolaním napádaný rozsudok totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokovanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať pritom na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom prvoinštančného súdu vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie (postupom podľa § 387 ods. 2 C. s. p.), stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak po obsahovej stránke zahŕňa aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Dovolateľka preto nedôvodne argumentovala, že rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný; pričom za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom. Dovolanie v tejto časti preto bolo potrebné odmietnuť pre neprípustnosť podľa § 447 písm. c/ C. s. p.

6. Pretože konanie pred odvolacím súdom dovolateľkou tvrdenu vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f/ C. s. p. postihnuté nebolo, namieste bolo posúdenie dovolania aj z hľadiska ďalšieho uplatneného dovolacieho dôvodu uvedeného v § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., t. j. že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

7. Veľký senát občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu (ďalej len „veľký senát“) totiž po predložení mu senátom 6C najvyššieho súdu (zamýšľajúcim sa v otázke prípustnosti kumulácie dovolacích dôvodov odkloniť od právneho názoru o jej neprípustnosti, vysloveného v rozhodnutí veľkého senátu z 19. apríla 2017 sp. zn. 1 VCdo 2/2017) ním prejednávanej veci, ku ktorému došlo uznesením z 24. januára 2018 sp. zn. 6 Cdo 7/2017, rozhodol o spornej otázke tak, že v uznesení z 21. marca 2018 sp. zn. 1 VCdo 1/2018 vyslovil právny názor, že kumulácia dovolacích dôvodov podľa § 420 C. s. p. a § 421 C. s. p. je prípustná a zároveň rozhodol o vrátení veci na prejednanie a rozhodnutie senátu 6C (za účelom posúdenia dovolania aj z hľadiska druhého uplatneného dovolacieho dôvodu).

8. Vychádzajúc z právneho názoru o prípustnosti kumulácie dovolacích dôvodov, vysloveného v novšom rozhodnutí veľkého senátu, ktorým bol s analogickým použitím zásady „lex posterior derogat

legi priori“ prekonaný opačný právny názor vyslovený v staršom rozhodnutí veľkého senátu, zo záväznosti právneho názoru vysloveného v takomto novšom rozhodnutí pre ostatné (rozumej trojčlenné) senáty najvyššieho súdu (§ 48 ods. 3 veta prvá C. s. p.) a z nedostatku potreby vec prejednávajúceho trojčlenného senátu 7C najvyššieho súdu sa odchýliť od právneho názoru vysloveného v novšom rozhodnutí veľkého senátu (§ 48 ods. 3 veta druhá C. s. p. a contrario) , preto aj v prejednávanej veci bolo nutné posúdiť, či dovolanie je (alebo nie je) prípustným (a dôvodným) z hľadiska druhého dovolaním uplatneného dovolacieho dôvodu.

9. Najvyšší súd pritom dospel k záveru, že hoci dovolateľka v dovolaní formálne označila za dovolací dôvod ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., vychádzajúc z obsahu dovolania v skutočnosti odvolaciemu súdu vytýkala nesprávne zistenie skutkového stavu veci, keď napr. na strane 2 dovolania v piatom odseku (č. l. 247 p. v. spisu) uviedla, že „rozhodnutie odvolacieho súdu je založené na nesprávnych skutkových a právnych zisteniach, nakoľko tieto zistenia vychádzajú z vykonaného dokazovania prvostupňovým súdom, ktoré je neúplné“.

10. Ak je v dovolaní namietané nesprávne právne posúdenie veci odôvodnené tým, že skutkové zistenia a z nich vyplývajúci skutkový záver sú chybné, teda že skutkový stav, z ktorého vychádzal odvolací súd, nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, z obsahového hľadiska nie je splnená zákonná náležitosť dovolania vyplývajúca z ustanovenia § 428 C. s. p., čiže jeho odôvodnenie dovolacími dôvodmi. V ustanovení, o ktorom je reč, sa totiž za jednu z náležitostí dovolania považuje aj uvedenie toho, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody). Civilný sporový poriadok pritom v ustanoveniach § 420 a § 421 rozlišuje dva druhy dovolacích dôvodov. V prvom prípade (§ 420 C. s. p.) sa jedná o dovolanie podané z dôvodu existencie tzv. zmätočnosťných väd a v druhom (§ 421 C. s. p.) o dôvod dovolania spojený s právnym posúdením veci. Nesprávne či nedostatočné zistenie skutkového stavu C. s. p. ako dovolací dôvod nepozná.

11. V súvislosti s právnym záverom odvolacieho súdu, pre ktorý bola žaloba zamietnutá, t. j. že nebolo preukázané, že by žalovaná riadne nevykonávala dohľad nad dohliadanými subjektmi, dovolateľka v dovolaní výslovne uviedla, že z predložených listinných dôkazov vyplýva opak. To znamená, že namietala skutkové zistenia ako výsledok hodnotenia dôkazov a z nich vyplývajúci skutkový záver, z ktorého vychádzal odvolací súd. I v prípade námietky voči ďalšiemu záveru odvolacieho súdu, že žalobu bolo potrebné zamietnuť aj z dôvodu, že nárok na náhradu škody môže byť úspešne uplatnený proti štátu iba vtedy, ak nemožno dosiahnuť uspokojenie pohľadávky voči dlžníkovi v konkurznom konaní, výslovne uviedla, že odvolací súd v súvislosti s týmto záverom nevyhodnotil správne ňou navrhnuté dôkazy. Nesprávne zistenie skutkového stavu však, ako už bolo uvedené vyššie, nie je podľa C. s. p. dovolacím dôvodom. Dovolací súd ani nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu, pretože je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 C. s. p.). Táto viazanosť zisteným skutkovým stavom je nevyhnutným predpokladom pre skúmanie správnosti právneho posúdenia veci, pretože podstatou právneho posúdenia veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Uplatnenie dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, predpokladá spochybnenie správnosti riešenia odvolacím súdom právnych otázok (nie otázok skutkových) a dovolanie podané pre nesprávne právne posúdenie veci tak nemožno odôvodniť spochybnením skutkových záverov odvolacieho súdu. Preto dovolanie žalobkyne v časti, v ktorej uviedla (ako už bolo uvedené vyššie len formálne), že ho podáva aj podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., nespĺňalo náležitosti vyplývajúce z § 428 C. s. p., čo bolo dôvodom na jeho odmietnutie podľa § 447 písm. d/ C. s. p.

12. Aj keby sa malo vychádzať z toho, že uvedením ustanovenia § 421 C. s. p. v dovolaní je (bez ďalšieho) splnená náležitosť dovolania v zmysle § 428 C. s. p. (teda jeho odôvodnenie dovolacím dôvodom, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci), v prejednávanej veci by bol daný dôvod na odmietnutie dovolania v časti uplatnenia tohto dovolacieho dôvodu, a to pre nesplnenie požiadavky vyplývajúcej z § 432 ods. 2 C. s. p., t. j. pre nevymedzenie, v čom spočíva nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom. Právnym posúdením veci je totiž činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich

riešení predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávnosť právneho posúdenia veci preto nemožno vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu, ale len argumentáciou spochybňujúcou použitie právnej normy súdom na daný prípad, jej interpretáciu alebo jej aplikáciu súdom na zistený skutkový stav. Takáto argumentácia ale v dovolaní žalobkyne absentuje. Nevymedzenie dovolacieho dôvodu spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 C. s. p. je potom dôvodom na odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f/ C. s. p.

13. Dovolací súd okrem toho považuje za potrebné uviesť, že v súvislosti s právnym záverom odvolacieho súdu, že nárok na náhradu škody môže byť úspešne uplatnený proti štátu iba vtedy, ak nemožno dosiahnuť uspokojenie pohľadávky voči dlžníkovi v konkurznom konaní, nešlo o právnu otázku, od ktorej by záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu (to záviselo od záveru o nepreukázaní prvého základného predpokladu zodpovednosti štátu za škodu, teda predpokladu nesprávneho úradného postupu, pričom neexistencia škody bola uvedená len ako tzv. záložný argument - navyše). V dôsledku toho (ak by dovolanie inak splňalo všetky náležitosti) by, pokiaľ ide o túto otázku, nebol splnený predpoklad prípustnosti dovolania vyplývajúci z náveta (uvodzovacej vety) § 421 ods. 1 C. s. p., čo by zakladalo dôvod na jeho odmietnutie podľa § 447 písm. c/ C. s. p.

14. Najvyšší súd napokon nad rámec už vyššie uvedených dôvodov, majúcich pre jeho rozhodnutie kľúčový význam, poukazuje i na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 9. mája 2017 č. k. II. ÚS 295/2017-11, v zmysle ktorého „v zásade niet subjektívneho práva či nároku na presný a správny zákonný bankový dohľad a z toho vyplývajúci nárok na náhradu škody pri zlyhaní dohľadu. Z podstaty bankového dohľadu vyplýva, že ide o činnosť koncepčnú, priam (ekonomicko) politickú, nie činnosť tradične správnu - administratívnu, na akú myslí zákon č. 514/2003 Z. z.“.

15. Dovolací súd preto o dovolaní žalobkyne rozhodol spôsobom uvedeným v prvej vete výroku tohto svojho uznesenia.

16. O náhrade trov dovolacieho konania potom rozhodol podľa § 453 ods. 1 C. s. p. a § 256 ods. 1 rovnakého zákona per analogiam, pretože výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zavinila žalobkyňa, procesné právo na náhradu trov minimálne v súvislosti s podaním vyjadrenia k dovolaniu na poštovú prepravu vzniklo jej procesnej súperke (žalovanej) a dovolaciemu súdu prislúchalo rozhodnúť len o nároku na náhradu (určením osoby oprávnenej aj povinnej a uložením povinnosti) s tým, že výška trov bude určená v osobitnom uznesení súdneho úradníka súdu prvej inštancie (§ 262 ods. 1 a 2 C. s. p.).

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.